

huisarts en wetenschap

MAANDBLAD

VAN HET NEDERLANDS HUISARTSEN GENOOTSCHAP

Van de redactiecommissie

Onder de titel „Bijdragen tot de ontwikkeling van de huisartsengeneeskunst” organiseert de Boerhaave-commissie in samenwerking met de Commissie Nascholing van het Nederlands Huisartsen Genootschap op 7, 8 en 9 april 1960 in het Academisch Ziekenhuis te Leiden een cursus: „Trainingsmethoden in medische psychologie”. De samenwerking tussen deze commissies heeft hierin bestaan, dat de Commissie Nascholing het programma heeft opgesteld en dat de Boerhaave-commissie de organisatie voor haar rekening heeft genomen.

Het lijkt juist een ogenblik stil te staan bij het ongebruikelijke karakter van de cursus. Het doel van een artsencursus is, dat kennis wordt verschaft omtrent zaken, die de behandeling van de patiënt kunnen verbeteren. De arts echter heeft bij de behandeling van zijn patiënt te maken met twee facetten in zijn werk. Deze facetten worden onderscheiden enerzijds in geneeskunde, anderzijds in geneeskunst. Lag in het verleden het accent van een artsencursus gewoonlijk op de geneeskunde en werd daardoor de meeste aandacht besteed aan β -wetenschappen, die kennis en techniek verschaffen, het accent van de cursus „Trainingsmethoden in medische psychologie” ligt op de geneeskunst, de relatie arts-patiënt, waarbij enerzijds de vorming of emotionele ontwikkeling van de arts, anderzijds de kennis omtrent de geestelijk-hygiënische ontwikkeling van de mens, α -wetenschappen, in het geding zijn.

Welnu, een cursus, waarin speciaal aandacht wordt geschonken aan de geneeskunst was tot nog toe ongebruikelijk in het kader van de Boerhaavecursus. De relatie arts-patiënt is het fundament van alle geneeskundig handelen. De arts moet, om therapeutisch met succes werkzaam te kunnen zijn, in staat zijn deze relatie telkens opnieuw aan te gaan.

Immers, de ervaring leert, dat ook al heeft de patiënt verstandelijk inzicht in de oorzakelijke factoren van zijn ziekte, therapeutisch geen succes wordt bereikt indien dit niet wordt begeleid door een ge-

voelsresonantie. Deze resonantie kan door de arts, die menskundig inzicht aan tact paart, worden bevorderd. Daartoe echter moet de persoon van de arts een ontwikkeling ondergaan, die staat naast een vermeerdering van zijn kennis.

Naar de ervaring van hier en elders leert kan de emotionele ontwikkeling van de arts worden bevorderd door het deelnemen aan groepsdiscussies, zoals die gebruikelijk zijn in de studiegroepen voor psychotherapie, psychosomatische studiegroepen, studiegroepen voor integrale geneeskunde of hoe deze werkbijeenkomsten ook genoemd kunnen worden.

De cursus „Trainingsmethoden in medische psychologie” beoogt dan ook niet anders dan de ervaring, die in Nederland en in het buitenland omtrent bovengenoemde psychologische facetten van het werk is verworven, door te geven en uit te dragen. Bijdragen tot de ontwikkeling van de huisartsengeneeskunst zullen in de eerste plaats van de huisarts zelf mogen worden verwacht. Uitgangspunt bij de programmasamenstelling is derhalve geweest, dat huisartsen zelf de probleemstelling moeten geven, aangezien zij het meest bevoegd zijn de problematiek hunner alledaagse gevallen te omschrijven. Profiterend van de ervaring, die gedurende enige jaren is verworven in de verschillende studiegroepen van het Genootschap, zijn drie huisartsen gevonden, die bereid zijn patiënten op deze artsencursus voor te dragen. Iedere huisarts wordt bijgestaan door een co-referent. Als co-referent treedt op de specialist-adviseur van de studiegroep, waaruit deze huisarts afkomstig is. De co-referent zal ingaan op de theoretische achtergronden der gegeven gevallen.

Met deze werkwijze wordt bereikt dat in de artsencursus een deel van de hier te lande verworven ervaring verwerkt is in het programma, hetgeen nog meer reliëf krijgt door de medewerking van Prof. Dr J. Groen, Prof. Dr P. Muntendam, Prof. Dr E. A. D. E. Carp en Dr J. Bastiaans.

Doch niet alleen Nederlandse ervaring zal ter sprake

komen, ook prominenten uit het buitenland zullen hun bijdragen leveren. Onder hen bevindt zich Prof. John Romano, hoogleraar in de psychiatrie aan de universiteit van Rochester, N.Y., met als onderwerp „Contributions of modern psychiatry to the general practice of medicine”. Dit onderwerp zal worden benaderd vanuit zijn ervaringen als adviseur van de „medical liaison group” aan voornoemde universiteit. Deze „medical liaison group” bestaat uit vijf psychotherapeutisch geschoolde internisten, die onderwijs geven aan studenten en specialisten in opleiding, waarbij zij er zich op toeleggen de somatisch-klinische zowel als de medisch-psychologische aspecten in de behandeling der patiënten te doceren. Voorts bevindt zich onder de buitenlandse sprekers Prof. Dr A. Jores, hoogleraar in de interne geneeskunde aan de universiteit van Hamburg, die zich de laatste jaren vooral bezig heeft gehouden met psychosomatische en ook sociaal-geneeskundige studies. Bekendheid verwierf hij onder meer door zijn boek „Der Mensch und seine Krankheit”.

Onder de sprekers is ook een praktiserend huisarts, namelijk Dr H. N. Levitt uit Londen, voorzitter van de North London Faculty of the College of General Practitioners, redacteur van de maandelijks uitkomende Postgraduate Education Diary voor Londen en omgeving.

Dr Levitt organiseerde in 1959 de conferentie „Prescribing in general practice” als wetenschappelijk onderdeel van de jaarvergadering van the College of General Practitioners. Zijn onderwerp „Experiences of a general practitioner in psychotherapeutic medicine” zal worden benaderd vanuit zijn ervaringen als deelnemer gedurende enige jaren aan de wekelijkse groepsbesprekingen onder leiding van Dr Balint en vanuit zijn ervaringen als „single-handed” practicus te Londen.

Dr Michael Balint is voorts onder de sprekers. Dr Balint verwierf zich wel de meeste bekendheid als schrijver van het boek „The doctor, his patient and the illness”, waarin werden beschreven de ervaringen van huisartsen met medisch-psychologische problemen uit de algemene praktijk. Hij is afgestudeerd in Hongarije, gepromoveerd op een biochemisch onderwerp te Berlijn, is lange tijd directeur geweest van het psychoanalytisch instituut te Boedapest, is voor de oorlog geëmigreerd naar Engeland, daar leider geworden van een M.O.B. en is sedert 1950 een der stafleden van de Tavistock Clinic te Londen. Elke week ontvangen thans honderd huisartsen gedurende twee uur in groepen van acht tot tien deelnemers van hem en zijn zes medewerkers aan de Tavistock Clinic psychotherapeutische scholing. De Nederlandse huisartsen mogen zich gelukkig prijzen, dat de Boerhaave-cursuscommissie bereid is geweest een dergelijke cursus — dankzij vooral de activiteit van collega M. W. Jongsma — met prominente medewerkers te organiseren en zullen waarschijnlijk niet verzuimen deze unieke gelegenheid te baat te nemen. Het voorlopige programma vindt men hiernaast afgedrukt.

K. G. B.

TRAININGSMETHODEN IN DE MEDISCHE PSYCHOLOGIE

Donderdag 7 april:

- 14.00 uur: Welkomstwoord M. W. Jongsma, cursusleider.
- 14.15-15.00 uur: Prof. Dr P. Muntendam: De huisarts in verleden en toekomst.
- 15.00-15.30 uur: Theepauze.
- 15.30-16.15 uur: Prof. Dr E. A. D. E. Carp: Opsporing van conflictsituaties achter klachten van lichamelijke aard en de invloed van conflictsituaties op het genezingsproces.
- 16.15-17.00 uur: Discussie.
- 17.00-17.45 uur: Prof. John Romano, Rochester N.Y.: Contribution of modern psychiatry to the general practice of medicine.
- 17.45-18.00 uur: Discussie.
- 18.00 uur: Ontvangst door Bestuur Boerhaave Cursus en Bestuur Nederlands Huisartsen Genootschap (ook voor echtgenoten van cursisten en sprekers).
- 20.00 uur: Spreker of film (An inquiry into general practice).

Vrijdag 8 april:

- 9.00-10.00 uur: Huisarts plus co-referent.
- 10.00-10.15 uur: Discussie.
- 10.15-10.45 uur: Pauze.
- 10.45-11.30 uur: Prof. Dr A. Jores, Hamburg: Training in psychologischen Problemen in der Internen Klinik.
- 11.30-11.45 uur: Discussie.
- 11.45-12.15 uur: Dr Harry N. Levitt, Londen: Experiences of a general practitioner in psychotherapeutic medicine.
- 12.15-12.30 uur: Discussie.
- 12.30-14.15 uur: Lunch in het Academisch Ziekenhuis.
- 14.15-15.00 uur: Dr Michael Balint, Londen: Experiences of a psychiatrist with the postgraduate training of general practitioner groups.
- 15.00-15.15 uur: Discussie.
- 15.15-15.45 uur: Pauze.
- 15.45-16.45 uur: Huisarts plus co-referent.
- 16.45-17.00 uur: Discussie.

Zaterdag 9 april:

- 9.00-10.00 uur: Huisarts plus co-referent.
- 10.00-10.15 uur: Discussie.
- 10.15-10.45 uur: Pauze.
- 10.45-11.45 uur: „Paneldiscussion der sprekers (Prof. Romano, Dr Levitt, Dr Balint, Prof. Jores; eventueel Dr Bastiaans, Veldhuyzen van Zanten onder leiding van Prof. Groen)
- 11.45-12.15 uur: Samenvatting door Prof. Dr J. Groen.
- 12.15-12.30 uur: Sluiting door Prof. Dr J. Mulder.